

"¿Coneixeu les ferides dels vostres feligresos? Les intuïu? Esteu a prop seu?"

Dv, 14/03/2014 per Papa Francesc
[Les homilies del papa Francesc](#)

Discurs del Papa Francesc als rectors de Roma. Dijous 6 de març de 2014

Quan junt amb el Cardenal Vicari hem pensat en aquesta trobada, li vaig dir que jo podria fer per vosaltres una meditació sobre el tema de la misericòrdia. Al començament de la Quaresma reflexionar junts com a sacerdots, en la misericòrdia és bo per a nosaltres. Tots en tenim necessitat. I també els fidels, perquè com a pastors hem de donar tanta misericòrdia, tanta!

El passatge de l'Evangeli de Mateu que acabem d'escoltar ens gira la nostra mirada a Jesús que camina per les ciutats i els pobles. I això és curiós. Quin és el lloc on Jesús estava més sovint, a on se'l podia trobar amb més facilitat? Als carrers. Podia semblar que ell era un home sense sostre, perquè sempre estava en el carrer. La vida de Jesús era al carrer. Sobretot ens convida a comprendre la profunditat del seu cor, el que ell sent per les multituds, per la gent que troba: aquell comportament interior de "compassió" en veure les multituds, en sentir tenir compassió. Perquè veu les persones "malmenades i abatudes com ovelles sense pastor". Hem sentit moltes vegades aquestes paraules que potser no entren amb força. Però són fortes! Una mica com tantes persones que trobeu avui pels carrers del vostre barri... Llavors l'horitzó s'eixampla, i veiem que aquestes ciutats i aquests pobles no són només Roma i Itàlia, sinó que són el món... i aquests multituds abatudes són gent de molts països que pateixen situacions encara més difícils...

Llavors ens adonem que no estem aquí per fer un molt bonic exercici espiritual de Quaresma, sinó per escoltar la veu de l'Esperit que parla a tota l'Església en el nostre temps, que és justament el temps de la misericòrdia. D'això n'estic segur. No només és la Quaresma; nosaltres estem vivint en temps de misericòrdia, de fa trenta anys o més, fins ara.

1 . En tota l'Església és el temps de la misericòrdia.

Aquesta ha estat una intuïció del Beat Joan Pau II. Ell ha tingut el "flaire" que aquest era el temps de la misericòrdia. Pensem en la beatificació i canonització de Sor Faustina Kowalska; després ha introduir la festa de la Divina Misericòrdia. Poc a poc i avançant, ha tirat endavant sobre això.

En l'homilia de la canonització, que va tenir lloc l'any 2000, Joan Pau II va assenyalar que el missatge de Jesucrist a Sor Faustina se situa temporalment entre les dues guerres mundials, i està estretament lligat a la història del segle XX. I mirant cap al futur, digué: "Quines coses ens portaran els propers anys? Com serà el futur de l'home sobre la terra? Nosaltres no ho podem saber. I segur, però, que junt a nous progressos no hi mancaran, malauradament, experiències doloroses. Però la llum de la misericòrdia divina, que el Senyor ha volgut reenviar al món a través del carisma de Faustina, il·luminarà el camí dels pobles del tercer mil·lenni". És clar. Aquí és explícit, en el 2000, però és una cosa que madurava en el seu cor des de molt de temps. En la seva pregària ha tingut aquesta intuïció.

Avui ens oblidem amb massa rapidesa, fins i tot del Magisteri de l'Església! En part inevitable, però els grans continguts, les grans idees i les consignes deixades al Poble de Déu no podem oblidar-les. I aquesta de la misericòrdia divina és una d'elles. És una consigna que ell ens ha donat, però que ve de dalt. Ens correspon a nosaltres, com a ministres de l'Església, mantenir viu aquest missatge sobretot en la predicació i els gestos, en els signes, en les decisions pastorals, per exemple en l'elecció de restituir prioritat al Sagrament de la Reconciliació, i al mateix temps a les obres de misericòrdia. Reconciliar, fer la pau a través del Sagrament, i també amb les paraules, i amb les obres de misericòrdia.

2 . Què significa la misericòrdia pels sacerdots?

Em ve a la memòria que alguns de vosaltres m'heu telefonat, escrit una carta i després he parlat per telèfon... "Però, pare, perquè vostè se les té amb els sacerdots?". Perquè deien que jo reprenc els sacerdots ! No vull reprendre aquí ...

Demanam-nos el què significa misericòrdia per un sacerdot, permeteu-me dir per nosaltres els sacerdots. Per a nosaltres, per a tots nosaltres! Els sacerdots es commouen davant de les ovelles, com Jesús, en veure la gent cansada i abatuda, com ovelles sense pastor. Jesús té les "entranyes" de Déu, Isaïes en parla tant: és ple de tendresa vers les persones, especialment les persones que estan excloses, és a dir, vers els pecadors, vers els malalts de qui ningú se'n cuida... Així a imatge del Bon Pastor, el sacerdot és home de misericòrdia i compassió, proper a la seva gent i el servidor de tots. Aquest és un criteri pastoral que voldria remarcar molt: estar a prop. La proximitat i el servei, però la proximitat, estar a prop... Tota persona afectada en la seva vida, d'alguna manera, pot trobar en ell l'atenció i l'escolta... En particular, el sacerdot mostra entranyes de misericòrdia en l'administració del sagrament de la Reconciliació; ho demostra en tot el seu comportament, en la manera d'acollir, d'escoltar, aconsellar, d'absoldre... Però això ve de com ell mateix viu el sagrament en primera persona, de com es deixa abraçar per Déu Pare en la Confessió, i roman dins d'aquesta abraçada... Si un viu això en ell mateix, en el seu propi cor, també pot donar-ho als altres en el ministeri. I us plantejo la pregunta: Com em confesso? Em deixo abraçar? Em ve a la memòria un gran sacerdot de Buenos Aires, que té menys anys que jo, en tindria 72... Una vegada va venir a mi. És un gran confessor: sempre hi ha una cua allà per a ell... Els sacerdots, la majoria van a ell a confessar-se... És un gran confessor. I una vegada va venir a mi: "Però Pare..." "Digues-me", "Tinc una mica d'escrúpol, perquè jo sé que perdono massa!"; "Prega... si tu perdones...". I vam parlar de la misericòrdia. En un moment donat, em va dir: "Saps, quan jo sento que és fort aquest escrúpol, me'n vaig a la capella, davant del sagrari, i jo li dic: ho sento, Tu en tens la culpa, perquè m'has donat el mal exemple! I me'n vaig tranquil...". És una bonica pregària de misericòrdia! Si un viu en la Confessió viu això d'ell mateix, en el seu propi cor, també pot donar-ho als altres.

El sacerdot està cridat a aprendre això, a tenir un cor que es commogui. Els sacerdots -em permeto la paraula- "asèptics" aquells "de laboratori", tot net, tot bonic, no ajuden a l'Església. L'Església d'avui la podem pensar com un "hospital de campanya". Això excuseu-me ho repeteixo, perquè ho veig així, ho sento així: un "hospital de campanya". Hi ha una necessitat de curar les ferides, tantes ferides! Moltes ferides! Hi ha molta gent ferida, per problemes materials, per escàndols, també en l'Església... Gent ferida per les il·lusions del món... Nosaltres sacerdots hem de ser-hi, al costat d'aquesta gent. Misericòrdia significa, abans que res curar les ferides. Quan un està ferit, necessita ràpid això, no anàlisis, com els graus de

colesterol, de glucosa... Però hi ha la ferida, cura la ferida, i després veiem l'anàlisi. Després ja es faran les especialitzacions, però primer cal curar les ferides obertes. Per a mi això, en aquest moment, és més important. I també hi ha ferides ocultes, perquè hi ha persones que s'allunyen perquè no es vegin les ferides... Em va a la memòria el costum, per la Llei mosaica, dels leprosos en temps de Jesús, que sempre eren allunyats, per no contagiar ... Hi ha gent que s'allunya per la vergonya, per la vergonya de què no es vegin les ferides... I s'allunyen una mica amb la cara llarga, contra l'Església, però en el fons, a l'interior hi ha la ferida... Volen una carícia! I vosaltres, estimats germans -us pregunto- ¿Coneixeu les ferides dels vostres feligresos? Les intuïu? Esteu a prop seu? És la única pregunta ...

3 . Misericòrdia significa ni màniga ampla ni estreta.

Tornem al Sagrament de la Reconciliació. Sovint passa, a nosaltres sacerdots, que sentim l'experiència dels fidels que ens expliquen d'haver trobat en la Confessió un sacerdot "estret" o molt "condescendent", rigorista o laxista. I això no va bé. Que entre els confessors hi hagi diferències d'estil és normal, però aquestes diferències no poden afectar la substància, és a dir, la sana doctrina moral i la misericòrdia. Ni el laxista ni el rigorista dona testimoni de Jesucrist, perquè ni l'un ni l'altre es fa càrrec de la persona que troba. El rigorista es renta les mans: de fet lligat a la llei entesa de manera freda i rígida; el laxista en comptes de rentar-se les mans: només aparentment i misericordiós, però en realitat no pren seriosament el problema d'aquella consciència, minimitzant el pecat. La veritable misericòrdia es fa càrrec de la persona, l'escolta atentament, s'hi acosta amb respecte i amb veritat a la seva situació, i l'acompanya en el camí de la reconciliació. I això és esgotador, sí, certament. El sacerdot veritablement misericordiós es comporta com el bon samarità... però per què ho fa? Perquè el seu cor és capaç de compassió , és el cor de Crist!

Sabem bé que ni el laxisme ni el rigorisme fan créixer la santedat. Potser alguns rigoristes semblen sants, sants... Però penseu en Pelagi i després parlem-ne... No santifiquen el capellà, i no santifiquen els fidels, ni el laxisme ni el rigorisme! La misericòrdia en comptes acompanya el camí de la santedat, acompanya i la fa créixer... Massa feina per un rector? És veritat, massa feina! I de quina manera acompanya i fa créixer el camí de la santedat? A través del sofriment pastoral, que és una forma de misericòrdia. Què significa sofriment pastoral? Vol dir sofrir per i amb les persones. I això no és fàcil! Sofrir com un pare i una mare sofreixen pels fills; i m'atreveixo a dir , fins i tot amb ansietat...

Per explicar-me us faig també unes preguntes que m'ajuden quan un sacerdot ve a mi. M'ajuden també quan estic sol davant el Senyor!

Digues-me: Tu plores? O hem perdut les llàgrimes? Recordo que en els antics missals, els d'un altre temps, hi ha una bellíssima pregària per demanar el do de les llàgrimes. Començava així la pregària: "Senyor, tu que has donat a Moisès el mandat de colpejar la pedra perquè brollés l'aigua, colpeix la pedra del meu cor perquè les llàgrimes..." Era així, més o menys, la pregària. Era bellíssima. Però, quants de nosaltres plorem davant el sofriment d'un nen, davant la destrucció d'una família, davant de tanta gent que no troba el camí?... El plor del capellà... Tu plores? O en aquest presbiteri hem perdut les llàgrimes?

Plora pel teu poble? Digues-me, tu fas pregària d'intercessió davant el Sagrari?

Tu lluites amb el Senyor pel teu poble, igual que Abraham va lluitar: "I si fossin menys? I si fossin 25. I si fossin 20?... " (Cf. Gn 18,22-33). Aquella pregària coratjosa d'intercessió... Nosaltres parlem de parresia, coratge apostòlic, i pensem en els plans pastorals, això va bé, però la mateixa parresia és necessària també en la pregària. Lluita amb el Senyor? Parla amb el Senyor com ho va fer Moisès? Quan el Senyor estava enutjat, cansat del seu poble i li diu: "Tu estiguis tranquil... ho destruiré a tot, i et faré el cap d'un altre poble". "No, no! Si destrueixes el poble, destrueix-me també a mi!" Però aquests tenien el poder! I faig la pregunta: Tenim nosaltres el poder per lluitar amb Déu per al nostre poble?

Una altra pregunta que faig: al vespre, com acabes la teva jornada? Amb el Senyor o amb la televisió?

Com és la teva relació amb els que ajuden a ser més misericordiosos? Vull dir, com és la teva relació amb els nens, amb els ancians, amb els malalts? Saps amanyagar-los o t'avergonyeixes d'acariciar un ancià?

No tenir vergonya de la persona del teu germà (cf. Reflexiones en esperanza, I cap.). Al cap i a la fi serem jutjats sobre com hem estat capaços d'apropar-nos a "tota persona" - aquest és Isaïes. No avergonyir-te de la persona del teu germà. "Fer-se pròxim": la proximitat, l'estar a prop, fer-se pròxim de la persona del germà . El sacerdot i el levita que van passar abans que el bon samarità no saberen apropar-se a aquella persona malmesa pels bandits. El seu cor estava tancat. Potser el capellà va mirar el rellotge i va dir: " He d'anar a la Missa, no puc arribar tard a la Missa", i se'n va anar. Excuses! Quantes vegades tenim justificacions per donar la volta al problema, a la persona. L'altre, el levita, o el doctor de la llei, l'advocat va digué: "No, no puc, perquè si ho faig demà hauré d'anar com a testimoni, perdré temps..." . Les excuses!... Tenien el cor tancat. Però el cor tancat sempre es justifica pel que no fa. En canvi aquell samarità obre el seu cor, es deixa commoure en les entranyes, i aquest moviment intern es tradueix en accions concretes, en una intervenció pràctica i eficaç per ajudar a aquesta persona.

Al la fi dels temps, serà admès a contemplar la carn glorificada de Crist només a aquells que no han tingut vergonya de la persona del seu germà ferit i exclòs.

Jo us confesso, a mi em fa bé, algunes vegades, llegir la llista en què seré jutjat, em fa bé: és en Mateu 25 .

Aquestes són les coses que m'han vingut a la meva memòria, per compartir amb vosaltres. Així per les bones, com m'han vingut... [Cardenal Vallini: "Un bell'esame di coscienza"] Ens anirà bé. [Aplaudiments]

A Buenos Aires -parlo d'un altre capellà - hi havia un famós confessor: aquest era sacramentí . Gairebé tots els clergues anaven a confessar-se amb ell. Quan una de les dues vegades que ha vingut, Joan Pau II va demanar un confessor a la Nunciatura, hi anà ell. És ancià, molt ancià... Ha estat Provincial en la seva Orde, professor... però sempre confessor, sempre. I sempre tenia cua, allà, a l'església del Santíssim Sagrament. En aquell temps, jo era Vicari General i vivia en la Cúria, i cada matí, d'hora, engegava el fax per veure si hi havia alguna cosa. I en el matí de Pasqua vaig llegir un fax del superior de la comunitat: "Ahir, mitja hora abans de la Vetlla de Pasqua, ha mort el pare Aristi , 94 - o 96? - anys. El funeral serà tal dia...". I en el matí de Pasqua havia d'anar a dinar amb els capellans de la

residència d'avis - ho feia en general per la Pasqua - i després - em vaig dir - després del dinar aniré a l'església. Era una església gran, molt gran, amb una bella cripta. Vaig baixar a la cripta i allà hi havia el taüt, només dues velletes que pregaven, però cap flor. Vaig pensar: però aquest home, que ha perdonat els pecats de tot el clergat de Buenos Aires, també a mi, ni tan sols una flor... Vaig sortir i em vaig anar a una floristeria - perquè a Buenos Aires en les interseccions dels carrers hi ha botigues de flors, als carrers, als llocs on hi ha gent - i vaig comprar flors, roses... I vaig tornar i vaig començar a preparar bé per al taüt, amb flors... I vaig veure el rosari que tenia a la mà... I de cop m'ha vingut a la ment - el lladre que tots tenim a dins, no? - I mentre preparava les flors vaig agafar la creu del rosari, i amb una "mica de força la vaig arrencar. I en aquest moment el vaig mirar i li vaig dir: "Dóna'm la meitat de la teva misericòrdia." Vaig sentir una cosa forta que em va donar el coratge per fer això i per fer aquesta pregària! I llavors, la creu l'he posat aquí a la butxaca. Les camises del Papa no tenen butxaques, però sempre porto aquí una petita bossa de roba, i des d'aquest dia fins avui, aquella creu està amb mi. I quan tinc un mal pensament en contra de qualsevol persona, la meva mà em va aquí, sempre. I sento la gràcia! Això em fa sentir bé. Quant bé fa l'exemple d'un sacerdot misericordiós, un sacerdot que s'acosta a les ferides ...

Si ho penseu, segur que vosaltres n'heu conegut a molts, molts, perquè els sacerdots a Itàlia són molt bons! Són molt bons. Jo crec que si Itàlia segueix sent tan forta, no tant per a nosaltres els bisbes, sinó pels rectors, pels sacerdots! És veritat, això és veritat! No és una mica d'encens per confortar-vos, ho sento així .

La misericòrdia. Penseu en els molts sacerdots que estan al cel i demanem aquesta gràcia! Que ens donin aquella misericòrdia que han tingut amb els seus fidels. I això és bo .

Moltes gràcies per la vostra atenció i per haver vingut aquí .

Traducció: Pere Prat -Catalunya Religió